

Ukážka:

Ako hodovali králi a šľachtici?

*Za stôl si sadali dvakrát denne – okolo jedenástej a o šiestej. Podávalo sa šesť chodov – všelijaké polievky, mladá hovädzina, telacina či baranina alebo **úlovok z poľovačky**. Nechýbali maškrtky ako múčniky alebo ovocie. Najbohatší si dopriali aj exotické figy, mandle či pomaranče. Na osobu sa počítal liter vína. Deti nezvykli jedávať s dospelými, prestieralo sa im osobitne. V záujme ich zdravého vývinu detský dezert tvorila jablčná kaša, špenát, vajcia či repa. Chudobnejšia šľachta a dvorný personál mával „iba“ štyri chody a zapíjal ich pivom.*

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 1-5.

1. Ako nazývame podčiarknutý vetný člen v nasledujúcej vete? (1b)

Najbohatší si dopriali aj exotické figy, mandle či pomaranče.

- a) zamlčaný
- b) rozvitý
- c) viacnásobný
- d) opakovaný

2. Vo zvýraznenom slovnom spojení v druhej vete ukážky sa hovorí o mäse, ktoré nazývame: (1b)

- a) divina
- b) divočina
- c) divčica
- d) divianka

3. Ukážka o hodovaní kráľov a šľachticov je text z: (1b)

- a) vedeckého článku
- b) ľudovej slovesnosti
- c) ľudovej rozprávky
- d) novinárskeho článku

4. Slovo v úvodzovkách v poslednej vete ukážky je: (1b)

- a) častica
- b) citoslovce
- c) príslovka
- d) zámeno

5. Z textu ukážky vyplýva, že: (1b)

- a) na hostine nebývali lahôdky
- b) deti mali zákusky nakoniec
- c) všetci šľachtici mávali najmenej štyri chody
- d) dvakrát za deň stolovala len kráľovská rodina

6. Ktorá veta je napísaná bez stylistickej alebo gramatickej chyby? (1b)

- a) Pôjdem pre lekára.
- b) Prišiel som po encyklopédiu.
- c) Mohla by ste sa ozvať?
- d) Trebalo tam byť včas.

7. Ktoré slová treba doplniť na chýbajúce miesta vo vete? (1b)

To už závisí..... , či sa zúčastníš..... žiackeho parlamentu.

- a) na tebe, schôdze
- b) od teba, na schôdzi
- c) od teba, schôdzi
- d) na tebe, na schôdzi

8. Dovtedy sa chodí s džbánom po vodu, kým sa nerozbije. (1b)

Uvedený výrok je:

- a) pranostika
- b) porekadlo
- c) hádanka
- d) príslovie

9. V ktorej z uvedených možností patria všetky literárne žánre k tomu istému literárnemu druhu? (1b)

- a) komédia, tragédia, činohra
- b) hymna, román, rozprávka
- c) sonet, legenda, epos
- d) muzikál, tragédia, bájka

10. Literárny žáner, v ktorom má dej rýchly spád, príbeh sa stupňuje a končí sa tragicky, nazývame: (1b)

- a) povesť
- b) balada
- c) báj
- d) bájka

11. V ktorej z možností sú chýbajúce hlásky uvedené správne? (1b)

Medvedíkovo prenikavé zap_šťanie odvrátilo pozornosť medvedice od r_bačk_, hlbok_m hlasom zamrmlala, postav_la sa na zadné lab_ a nahnevane na nás chvíľu z_zala.

- a) y, y, y, i, i, y, ý
- b) i, y, y, ý, i, y, í
- c) y, y, y, ý, i, y, í
- d) i, y, y, ý, i, y, ý

12. V ktorom slove nedochádza k spodobovaniu? (1b)

- a) vták
- b) mačka
- c) dievča
- d) platba

13. Schému abcb má rým: (1b)

- a) prerývaný
- b) združený
- c) striedavý
- d) obkročný

14. Kto je autorom balady *Žltá Palia*? (1b)

- a) Ján Botto
- b) Samo Chalupka
- c) Janko Kráľ
- d) Ľudovít Štúr

15. Zvýraznený vetný člen vo vete je: (1b)

Dnešná úloha bola nad naše sily.

- a) prístavok
- b) prívlastok
- c) podmet
- d) prísudok

16. Písmo, ktoré zostavili Konštantín a Metod po príchode na Veľkú Moravu, nazývame: (1b)

- a) azbuka
- b) staroslovienčina
- c) hlaholika
- d) cyrilika

17. Podstatné meno *rande*: (1b)

- a) sa skloňuje podľa vzoru srdce
- b) je nesklonné
- c) skloňuje sa podľa vzoru mesto
- d) skloňuje sa podľa vzoru vysvedčenie

18. V ktorom slove sa neuplatňuje rytmický zákon? (1b)

- a) krása
- b) dáva
- c) básní
- d) ráta

19. Antonymum k slovu *stát'* je: (1b)

- a) mlčať
- b) čakať
- c) chodiť
- d) nachádzať sa

20. Slovné spojenie *horela roľa* je: (1b)

- a) epiteton
- b) metonymia
- c) personifikácia
- d) metafora